

G E N E L G E

8 Mart 1964 Pazartesi günü Ankara'da olağanüstü toplanan Genel Yönetim Kurulumuz, Tüzüğümüzün (53) maddesiyle ilişkin partimizin iç meselelerle birlikte, hükümetin gericilikle mücadele ve reform konusundaki tekliflerini de inceleyerek :

1) Gericilik ve reform konusunda ilişikteki bildirinin halk oyuna açıklanmasına;

2) Aslı Partimiz Genel Başkanlığına verilen, birer sureti de Genel Yönetim Kurulu üyeleriyle İl Başkanlarına gönderileceği ifade edilen ve 22 partili arkadaşımızın imzaladığı 28 Şubat 1964 tarihli yazıdaki, olağanüstü kongre toplanmasına dair isteklerinin, kanuna ve tüzük hükümlerine aykırı görülerek reddine;

3) Tüzüğümüzün 53. maddesi hakkındaki Parti görüşünün bu vesileyle teşkilata duyurulmasına oy birliği ile karar vermiştir.

22 partili arkadaşımızın sözü geçen yazısında:

a) Büyük Kongremizde, merkez organları seçiminin kanuna ve tüzük hükümlerine aykırı olarak yapıldığı iddia edilmekte,

b) Genel Yönetim Kurulunun 10 Mart 1964 gününe kadar toplanıp Büyük Kongreyi "seçimlerin yenilenmesi" gündemiyle olağanüstü toplantıya çağırmaya karar vermesi -Medeni Kanununun 68. maddesi hükmüne dayanılarak istenmekte-; böylece, bu istek yerine getirilmediği takdirde söz konusu seçimlerin iptali için dava açmak yoluna gidileceği dolaylı olarak bildirilmektedir.

22 partili arkadaşımızın, seçimlerin kanun ve tüzük hükümlerine aykırı olarak yapıldığı hakkındaki itirazlarını başlıca 3 noktada toplamak mümkündür:

Birinci itiraz: "Tüzüğün 18. maddesinin (i) bendi hükmü yerine getirilmemiş, aday listesinde Genel Yönetim Kurulu asil ve yedek üyelerinin sayısı kadar aday gösterileceği yerde bunun birkaç katı aday gösterilmiş, böylece kulis faaliyetine yol açılmıştır."

Oysa: Tüzüğümüzün 18. maddesinin (i) bendinde, gösterilecek adayların sayısına dair bir açıklama bulunmadığı gibi, çok önceden delege ve adaylara gönderilmiş olan aday listesi, bunlardan herhangi birinin itirazına da uğramamıştır. Bununla beraber adayların kişilikleri, nitelikleri ile partiye yapmış oldukları hizmetlerin Merkez Yürütme Kurulunca hazırlanan listede belirtilmemiş olması ihmal sayılabilecek bir eksikliklerdir. Merkez Yürütme Kurulunun bu ihmaline ancak Genel Yönetim Kurulunda, ya da Büyük Kongrede itiraz olunabilirdi. Herhalde aday listesinin hazırlanmasındaki bu eksikliğin, Medeni Kanununun 68. maddesi hükmüne göre seçimlerin iptalini gerektirecek bir sebep teşkil etmediği muhakkaktır.

Ayrıca her üyenin, ahlaka ve hukuka aykırı olmadıkça, bölücü ve yıpratıcı bir mahiyet taşımadıkça seçilme ve seçtirme çabası göstermesi meşrudur. Aksi olmuşsa, bu gayreti belgelemek, yetkili Parti organına duyurmak gerekirdi.

İkinci itiraz: "Tüzüğümüzün 53. maddesindeki (Partinin bütün organlarında görevli bulunanlardan yarısının, tüzüğün 38. maddesinde sözü edilen iş yeri esasına göre tutulmuş listeye kayıtlı veya sendika yöneticisi olan üyeler arasından seçilmiş olması gözetilir) kuralı yanlış yorumlanarak buradaki 'gözetilir' tabiri bir direktif olduğu halde mecburiyet anlamına alınmış ve tüzükte değişiklik yapılmadan çift liste ve çift sandık usulü uygulanarak seçim özgürlüğüne müdahale edilmiştir. Bu suretle ancak faşizmin dünyaya en büyük hediyesi diye ifade edilen korporatif sistemin ikili bir çeşidine ilk adım atılmıştır. Beri yandan üretim araçlarına sahip olmadığı için emek

gücünü üretim aracı sahiplerine satarak yaşayanlardan olan aydınlar da emekçi oldukları halde her türlü teoriye ve gerçeğe aykırı olarak işçi sayılmamışlar, işçi olmayanlar arasında aday gösterilmişlerdir. Çift liste ve çift sandık usulüyle Ulusun yönetimi, çalışanların ancak o/o 9'unun öncülüğüne verilmek istenmiştir. İşçi sınıfının öncülüğü yurt yönetiminde önceliği demek değildir."

Oysa: a- Büyük Kongremiz tüzüğün birçok maddeleri arasında 53. maddeyi de değiştirmiş ve yürürlükten kaldırdığı 38. maddenin bir cümlesini 53. maddeye ekleyerek bu maddeye şu biçimi vermiştir: (Madde 53- Partinin bütün organlarında görevli bulunanlardan yarısının kendisi üretim araçlarına sahip olmadığı için emek gücünü üretim aracı sahiplerine satarak yaşayanlar veya işçi sendikaları yönetim organlarında görevli bulunanlar arasından seçilmiş olması gözetilir. Yönetim organlarınınca kongrelere sunulacak aday listeleri, bu esasa göre tertiplenir; Kongreler de delege ve organları bu esastan ilham alarak seçerler.) 53. maddedeki bu 'gözetilir' tabiri 'gözetilebilir' anlamına gelmez; bir gereklilik ifade eder.

b- Tüzüğün yukarıda belirtilen bu açık emrine en sadık uygulama biçimi olarak, Büyük Kongremiz çift liste ve çift sandık usulünü görmüştür. Kongrenin bu kararında tüzüğümüze herhangi bir aykırılık bulunmak şöyle dursun, tersine tam bir uygunluk vardır. Bu suretle seçme özgürlüğüne müdahale edildiği yolundaki iddia ciddi sayılamaz. Gerçekten de, tüzük hükümlerini ve bu arada 53. madde hükmünü kabul ederek partiye girmiş bulunan bir üyenin sonradan 53. madde hükmünü seçme özgürlüğüne bir müdahale sayıp seçimlerin iptalini istemesine hukuken cevaz yoktur. Kaldı ki, tüzüğü değiştirmek yetkisine sahip olan Büyük Kongrenin, tüzüğün herhangi bir maddesini yorumlamak ve bunun uygulama biçimini tesbit etmek te yetkileri arasındadır.

c- Tüzüğümüz, 'kendisi üretim aracı sahibi olmadığı için emek gücünü üretim aracı sahiplerine satarak yaşayanları işçi saymıştır. Bundan dolayı, bu durumda olmayan aydınlar emekçi olmakla beraber herhalde işçi sayılamazlar. Esasen dünyanın hiçbir yerinde aydınların işçi sayıldığı görülmemiş, duyulmamıştır.

d- 'İşçi sınıfının öncülüğü' ilkesinden Partimizin ne anladığı, Programımızda uzun uzadıya açıklanmıştır. Kısaca özetlemek gerekirse: İşçi sınıfının demokratik ve tarihî öncülüğü, memleket idaresinin sadece bu sınıfın ellerine verilmesi veya bu sınıfa bir imtiyaz tanınması anlamına asla gelmez. Zira işçi sınıfının savunduğu menfaatler dar anlamda işçi sınıfına özgü menfaatler olmayıp, aslında emeğiyle yaşayan bütün halkın menfaatlerini kapsayan en geniş, en yüksek anlamda millî menfaatlerdir. Türk işçi sınıfı, bugün toplumumuzun içinde bocaladığı buhranı çözümlenecek ve böylece bütün emekçi sınıf ve zümrelerin çıkmazdan kurtulmasına yol açacak başlıca itici, yapıcı ve birleştirici kuvveti temsil etmektedir. Bundan dolayı işçi sınıfı, köklü reformların gerçekleştirilmesinde diğer emekçi kitlelere kıyasla daha etkin bir kuvvet olarak ortaya çıkmaktadır.

Parti organlarında görev alanların yarısının işçi veya sendika yöneticisi olması hakkındaki tüzüğün 53. maddesi hükmüne gelince, bu, herşeyden önce Partimizin kuruluşundaki özelliklerin yarattığı, üstelik Partinin karakter ve amacı ile ahenkli olan bir durumun ifadesidir. Nitekin İngiliz İşçi Partisinde de buna benzer bir durum mevcuttur. Bilindiği gibi, İngiliz İşçi Partisinin 28 üyeli en yüksek merkez organının (12) üyesi sendikalar kongresi, (10) üyesi Parti Büyük Kongresi -bunların da büyük kısmı işçidir-, (5) üyesi kadın dernekleri ve (1) üyesi de sosyalist kuruluş ve derneklerince seçilmektedir. Böylece İngiliz İşçi Partisinin en yüksek merkez organında işçiler her zaman çoğunluğu teşkil etmektedir.

Kaldı ki, tüzüğümüzde 'işçi' kavramı, geniş anlamda tarif edilmiş ve bu geniş anlamıyla uygulanagelmıştır. Herhalde bu maddenin, Partinin sadece iç münasebetlerini düzenlediği muhakkaktır. Parti organlarında işçilerin yarı yarıya temsil edilerek söz sahibi olmalarından Ulus yönetiminde bu sınıfa öncelik ve imtiyaz tanındığı, öteki emekçi sınıfların ihmal edildiği sonucu asla çıkarılamaz. Esasen tüzüğümüzün amaç ve karakter maddesi, 53. maddenin bu şekilde yorumlanmasına inkân vermez.

e- Çift liste ve çift sandık usulünün faşizmin korporatif sistemine doğru bir adım teşkil ettiği hususundaki aklı ve insafa sığmaz isnadı, faşizm hakkında esaslı bilgilere sahip olanlar ve Türkiye İşçi Partisinin kuruluş özelliklerini, amacını ve 3 yıllık çabalarını bilenler ve izleyenler elebette ki ciddiye alamazlar.

Üçüncü itiraz: "Gençlik kolları il başkanlarının Büyük Kongreye tabii delege sıfatıyla katılmalarına, tüzüğün 10. maddesi değiştirilmek suretile, karar verilmiş iken, tamamen asılsız bir gerekçe ile bu kararın bătıl olduğu öne sürülerek delegeler aldatılmış; ikinci bir kararla gençlik kolları il başkanlarının Büyük Kongreye katılmaları yolu kapatılmıştır.

Oysa: 18 ve 21 yaş arasında olan gençlerin de yer aldıkları gençlik kollarının parti içindeki faaliyeti sınırlı olmak, kültürel alanda kalmak, politik nitelik taşımamak gerekir. Mevzuatımız hükümleri de bunu emretmektedir. 18 ve 21 yaş arasındaki gençlerin katıldıkları seçimlerle il başkanlığına getirilmiş olan arkadaşların Büyük Kongrede tabii delege ve böylece politik konularda söz ve karar sahibi olmalarındaki pratik ve kanunî mahzuru göz önüne alan Büyük Kongremiz 32 delege tarafından sunulan taktirî oy birliğine yakın bir çoğunlukla kabul ederek 10. maddede değişiklik yapılmasına mahal olmadığına karar vermiştir. Büyük Kongrenin bu davranışında kanuna, tüzüğümüze ve tatabikata aykırı en küçük bir nokta yoktur. Asılsız bir gerekçe ile Büyük Kongrenin 'aldatılmış' olduğu yolundaki iddiayı cevaplandırmanıza Büyük Kongre delegelerine beslediğimiz saygı manidir.

Birinci Büyük Kongremizde alınan bu kararın genç partili arkadaşlarımıza yöneltilmiş ve onların Partide şevkli çabalarını sınırlandıracak mahiyette olmadığı şüphesizdir. Yurt meselelerinin çözümünde olumlu ve etkin kuvvetlerden biri olan ve devrinlere bağlılığı, uyanıklılığı ile gerici kuvvet ve akınlara karşı ilk saflarda savaşan emekçi ve öğrenim çağındaki gençlerimize Türkiye İşçi Partisi tam bir güven ve sevgi besler, ve gençliği daha da etkin bir kuvvet haline getirmeyi amaç bilir.

Mihayet şu hususu da belirtelim ki, 28 Şubat 1964 tarihli yazıda imzası bulunanlardan ikisi, İsmet Sungurbey ve Doğan Özgüden arkadaşlarımız Merkez Yürütme Kurulu üyeliklerine seçilmiş, istifalarından önce bu kurulun toplantılarına katılmışlardır. Bu iki arkadaşımızın ve yazıda imzaları bulunan İlçe yönetim kurullarında ve Gençlik kollarında görevli diğer arkadaşlarımızın, tüzüğüüzün 7. maddesi 5. fıkrasında belirtildiği üzere, seçim sonuçlarıyla ilgili görüşlerini mensup oldukları parti kademelerinde tartışmaları gerekirdi. Bu yolun tutulmayıp, meseleyi Parti dışına aksettirerek inza toplanmış olması, tüzüğün açık hükümlerine aykırı olduğu gibi, Partimizin yüksek menfaatleri ile de asla bağdaştırılamaz.

Bununla beraber 28 Şubat 1964 tarihli yazıyı imzalamış bulunan arkadaşlarımızın iyi niyetlerinden ve Partiye bağlılıklarından şüphe etmek istemiyen Genel Yönetim Kurulumuz, bu arkadaşlarımızın Partimizin yüksek menfaatlerini, bu teşebbüsten sonra daha iyi değerlendirmek inkânına kavuşacaklarını ve kendilerine verilecek Parti vazifelerini canla, başla yerine getirmeye çalışacaklarını ümit eder.

Mehmet Ali Aybar
Genel Başkan